Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 129.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 10 Czerwca 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
8	6	27" 4"' 505	+ 7⁰ 8	3. 16	Zachodni	słaby	Pogoda z Chmurami	W nocy Deszcz
	2	4, 532	+ 11, 5	2 87	ZPn. Zachodni	,,	,,	Deszcz
	10	4, 165	+ 7, 2	3 36	Wschodni	,,	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Najwyższy Patent

o ustanowieniu w stołecznem mieście Wiedniu Akademii Umiejętności

MY FERDYNAND PIERWSZY,

Z Bożéj łaski Cesarz Austryi; Król Węgierski i Czeski, tego Imienia piąty, Król Lombardzko Wenecki, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyxiążę Austryi Xiążę Lotaryngii, Saltzburga, Styryi Karyntyi, Karnioli, Wyższego i Niższego Szląska, Wielki Xiążę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski, uksiążęcony Hrabia Habsburgski i Tyrolski &c. &c. &c.

Za przykładem wsławionych poprzedników naszych, uznając że troskliwość o wzrost nauk i rozkrzewianie gruntownych wiadomości, jest jednym z najpewniejszych środków podniesienia dobrego bytu społeczeństwa obywatelskiego, a zarazem pragnąc przychylnością Naszą ożywiać i wspierać usiłowania Mężów, którzy się najskuteczniej do tego celu przykładają, postanowiliśmy założyć w naszem stołecznem i rezydencyonalnym Mieście Wiedniu Akademią Umiejętności, i tym końcem zatwierdziliśmy następne przepisy urządzające, które stanowić będą jéj Statuta.

§. 1.

Akademia Umiejętności w Wiedniu jest Zgromadzeniem Uczonych, które zostaje pod Naszą szczególną opieką. — Powołaniem Jéj będzie przykładać się do wzrostu umiejętności we właściwych gałęziach, przez samodzielne badania jéj członków, tudzież zachęcanie i wspieranie prac innych osób, ustalać pożyteczne wiadomości i doświadczenia przez sprawdzanie postępów i wynalazków i rozpowszechniać one ile możności, nakoniec popierać zamiary Rządu przez rozwiązywanie zadań i pytań, do zakresu umiejętności należących.

§. 2.

Do obrębu działań w Akademii wchodzą
a) Umiejętności matematyczne i przyrodzone,
b) Historya, języki i starożytności w najobszerniejszym zakresie, oraz kształcenie języków ojczystych, stósownie do tego dzieli się na dwie Klassy z których.

Jedna zajmuje się umiejętnościami matematycznemi i przyrodzonemi i nosi nazwę Klassy umiejętności matematycznych i przyrodzonych, druga zaś trudni się, historyą, językami i nauką starożytności, ta nazywa się Klassą historyi i filologii.

§. 3.

Lubo obie te klassy jako jedna całość do osiągnienia powyższego celu przykładać się winny, jednak dla ułatwienia prac mogą być w każdéj z nich utworzone osobne sekcye, przeznaczone szczególnie do rozwiązywania zadań, wchodzących w zakres pojedynczych gałęzi, tych Głównych Wydziałów umiejętności.

§. 4.

Aby odpowiedzieć swemu powołaniu, Akademia Umiejętności:
a) Będzie się zgromadzać we właściwych Klassach dla naradzania się i rozprawiania nad przedmiotami naukowemi, a na ogólne posiedzenia dla załatwienia swych interessów, schodzić się regularnie na peryodyczne zebrania dla wysłuchania sprawozdań i korrespondencyi naukowych; przedstawiać raz lub dwa razy w rok, na uroczystém posiedzeniu, w obec większéj liczby słuchaczy rys swoich działań i zmian w Akademii zaszłych.
b) Rozpisze corocznie cztery Konkursa do nagród za najlepsze wypracowania, w celu rozwiązania zadań naukowych, należących do obwodu umiejętności onéj przydzielonych i nagrody za nie przyzna.
c) Umieszczać będzie rezultaty prac członków: swoich w zbiorze pamiętników, wydawać naukowe wypracowania w przedmiotach do niéj należących sobie przesyłane, gdy

je godnemi ogłoszenia osądzi, i składać bez przerwy w piśmie wychodzącym w miarę uzbieranych materyałów, sprawozdanie o swoich czynnościach i nadesłanych korrespondencyach.

§. 5.

C. K. Akademia Umiejętności, do której grona przyjmowani być mogą mężowie pokładający uznane zasługi w jakimkolwiek zawodzie Naukowym, zostaje pod Naszą szczególną opieką i w stosunku do Rządu Państwa zajmować będzie stanowisko samoistnego Zgromadzenia.

§. 6.

Zastrzegamy sobie ustanowienie Kuratora Akademii Umiejętności, która za jego pośrednictwem udawać się będzie do Nas, ilekroć zapotrzebuje Naszéj pomocy, lub zamierzy przedstawić Nam swoje życzenia, prośby lub prace.

On także będzie jéj pośredniczył w stosunkach z Naszemi Władzami, Nam zaś odpowiedzialnym jest za dopełnienie Statutów i tok działań Akademii.

§. 7.

Akademia składać się będzie:

a) z 48 członków w równéj liczbie do każdéj z dwóch Klass należących z pomiędzy których 24 w Wiedniu zamieszkiwać powinni;

b) z Prezesa, który co dwa lata obieranym być ma;

c) z Vice-Prezesa;

d) Z dwóch Sekretarzy, co cztery lata przez Nas potwierdzanych, a z których jeden obok zatrudnień właściwéj Klassy, pełnić ma obowiązki Sekretarza Jlnego Akademii;

e) z Członków honorowych, których liczba nie będzie większa nad 24;

f) z Członków korrespondentów, których liczbę sama Akademia oznaczy.

§. 8.

Prezes, który wraz z Vice-Prezesem i Sekretarzami ma najbliższy obowiązek, czuwania nad porządnym biegiem czynności Akademii i dopełnianiem Statutów, udzielać będzie ciągle Kuratorowi dokładnych wiadomości o jéj działaniach. — Rzeczywiści Członkowie obierać będą z pomiędzy siebie Prezesa i Sekretarzy. Akt zaś obiorczy ma być Nam przedstawiany do zatwierdzenia.

Co lat trzy przedstawi Nam Kurator na Vice-Prezesa jednego z pomiędzy rzeczywistych Członków Akademii.

§. 9.

W razie otworzonego wakansu, Akademia przedstawi Nam jako kandydatów do zamianowania trzech Mężów, uznanych większością głosów za najgodniejszych.

§. 10.

Mianowanie Członków honorowych następować będzie również w drodze obioru przez rzeczywistych członków; każdy obiór będzie Nam przedstawiony do zatwierdzenia i dopiero po uzyskaniu onego, stanowczym się stanie.

§. 11.

Podobnież obiór Członków Korrespondentów uskuteczniać mają rzeczywiści Członkowie z zachowaniem obowięzujących przepisów.

§. 12.

Akademia Umiejętności utrzymywać będzie potrzebną liczbę osób do pomocy i służby, których przyjmowanie jej saméj się pozostawia.

§. 13.

Tylko członkowie rzeczywiści, Prezes, Vice-Prezes i Sekretarze mają prawo głosowania podczas obiorów, i wydawania wszelkich Uchwał. — Wszystkie obiory i przedstawienia do zamianowania bezwzględną większością głosów następować mają. — Uchwały we wszelkich innych przedmiotach względną większością głosów zapadać będą.

§. 14.

Na pokrycie wydatków pobierać będzie Akademia corocznie ze skarbu Publicznego jako uposażenie summę nieprzechodzącą 40,000 ZłR. M. K.; polecenia wypłat wydawać ma Prezes Naszéj Ogólnéj Kamery Nadwornéj, na podstawie sprawdzonych Wykazów i w miarę zachodzącéj potrzeby.

§. 15.

W tym celu ułoży Akademia każdorocznie przed zaczęciem się roku zawiadowczego, Wykaz potrzeb poparty stósownemi dowodami, podobnież po upływie roku złoży sprawozdanie z szafunku powziętego grosza. — Jeżeli po upływie roku rachunkowego okaże się jaka pozostałość z uposażenia rocznego, w ówczas przewyżka ta zostanie do rozporządzenia Akademii, i za zniesieniem się z naszą Administracyą Przychodów, jako własny fundusz Akademii na procent umieszczoną będzie, co jednak nastąpi bez ujmy rocznego uposażenia.

§. 16.

Wydatki niestałe Akademia sprawdzi i uchwali na peryodycznych Obradach, Prezes wyda na nie assygnacye przez niego i Sekretarza podpisane, a Urzędnik szczególnie przeznaczony do rachunkowości, do rejestrów one wciągnie.

§. 17.

Prezes Akademii przez czas urzędowania pobierać będzie jako płacę 3,000 ZłR. M. K. Vice-Prezes 2,500 ZłR. Sekretarz pełniący zarazem obowiązki do posady Sekretarza Jlnego Akademii przywiązane 2,000 ZłR, drugi zaś Sekretarz 1,500 ZłR.

§. 18.

W dowód szczególnéj Naszéj przychylności nadajemy Akademii następujące prawa i prerogatywy:

Najprzód. Rzeczywiści Członkowie Akademii, Prezes, Vice-Prezes i Sekretarze, mogą nosić mundury honorowe.

Powtóre. Stósownie do przepisu §. 4. Akademia mocna jest co rok rozpisać 4 konkursa do nagród, i też nagrody rozdać.

Potrzecie. Za wypracowania naukowe może oznaczać stósowne honorarya i takowe autorom przyznawać pod warunkiem, że takowe prace staną się wyłączną własnością Akademii.

Po czwarte. Będą przeznaczone dla Akademii stósowne lokale w Gmachu Publicznym.

Po piąte. Wolno jéj drukarnią Rządową bezpłatnie zatrudniać czynnościami Drukarskiemi, ale za każdą razą powinna uzyskać na to zezwolenie Prezesa Naszéj Kamery Nadwornéj.

Po szóste. Członkom Akademii, która przeznaczać ma do Biblioteki i Muzeów Publicznych nadsełane sobie Dzieła i inne przedmioty Naukowe, służy pierwszeństwo korzystania z tych zakładów, za poprzedniem porozumieniem się z Ich Naczelnikami.

Po siódme. Publiczne Instytuta Edukacyjne, otrzymują polecenie, aby o ile możności dozwalały Jéj używania stósownych do celu zakładów, pracowni i narzędów, końcem przedsiebrania doświadczeń i poszukiwań, i udzielały na jéj żądanie wszelkich potrzebnych wiadomości.

Po osme. Wolno Akademii z zachowaniem istniejących przepisów wchodzić w stosunki z wszystkiemi Naukowemi Zgromadzeniami i utrzymywać z niemi stósowną korrespondencyą.

§. 19.

Akademia w duchu niniejszych Statutów, potrzebne Instrukcye względnie wewnętrznego toku jéj działań i dyskussyi sama zaprojektuje i Naszemu Kuratorowi do zatwierdzenia przedstawi.—

Spodziewamy się że Akademia dążąc do wskazanych Jéj celów, okaże się godną naszego zaufania i ziści przy Jéj założeniu dla dobra Naszych Ludów powzięte, a zarazem polecamy wszystkim Władzom, aby się stósownie do powyższych Statutów, współdziałaniem swoim wspierały.

Dan w Naszém stołeczném i rezydencyonalném Mieście Wiedniu dnia 14. Maja, roku po Narodzeniu Chrystusa 1847, a Naszego panowania trzynastego.

(M. P.) FERDYNAND.

Karol Hrabia Inzanghi
Najwyższy Kanclerz.

Franciszek Baron Pillersdorff,
Nadworny Kanclerz.

Jan Baron Krticzka de Jaden
Vice-Kanclerz.

Według własnego Jego C. K. Apostolskiéj Mości Najwyższego rozkazu.

Franciszek Nadherny
C. K. Nadworny Radzca.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż* 20 *Maja.* —

Margrabia de Normanby, odjeżdża dziś z swą małżonką z Paryża; wraca jednak za dwa tygodnie i nie otrzyma żadnéj innéj posady.

— *Dnia* 24 *Maja.* —

Otrzymano wiadomości z Algieru po dzień 18 b. m. Marszałek Bugeaud w dniu 13, na pięć godzin drogi na wschód od Bordi-Kaniza, połączył się z innemi kolumnami i szedł daléj naprzód Jenerał Renauld na południu zwojował pokolenie Bu-Semgum.

Wypuszczony z Ham. jenerał Montholon, popłynął do północnéj Ameryki.

Proces jenerała Cubieres prowadzi do coraz większych odkryć i wiele znakomitych osób kompromituje, sądzą, że oprócz jenerała, wiele innych oskarżeniu podlegać będzie.

Izba deputowanych, według dziennika *Presse*, dzieli się większość 300 członków wszelkich odcieni i podobnąż mniejszość z 159 członków; większość rozpada się znowu na 50 członków progresistowskich konserwatystów a 50 wiernie stałych, oprócz 200 czysto ministeryalnych.

Infant don Enrique, który przybył do Marsylii z Rzymu ze swoją młodą małżonką, odjechał do Bajony zkąd wróci do Hiszpanii.

Odkryty nie dawno spisek, na którego ślad ostatnie aresztowania naprowadziły, dany jest pod śledztwo instrukcyjnemu sędziemu St. Didier. Pomiędzy uwięzionymi jest doktór, 2 malarzy, mechanik, reszta krawcy, szewcy i stolarze. Jest także pomiędzy nimi znany z dawniejszych politycznych procesów, Considere. Mnóstwo osób wezwano na świadków. Dotychczasowe poszukiwania wykrywają istnienie republikańskiego związku z nazwą komunistyczną, który miał być doprowadzony (jak usiłowania Barbeta i Blanqui 12 maja 1839) do publicznego wybuchu.

— *Portugalia.* —

Czytamy w *Standard:* W téj chwili cały kraj położony na północ Duero a na południe Tagu, jest w ręku powstańców, a nawet w kraju leżącym pomiędzy temi dwoma rzekami, wojska królowéj ciągle są wystawione na ataki guerylasów nieprzyjacielskich, które przecinają komunikacye i zabierają żywność lub amunicyę. Junta ma na rozkazy swoje armię, która, jakkolwiek mniéj wyćwiczona jak wojsko królowéj, potężniejszą jest daleko liczbą. Jakkolwiek wojska powstańców ponosiły nie małe klęski w gołem polu, to przecież czerpały one siłę i zaufanie w tém, że sprawa ich zawsze szła naprzód ku stanowczemu tryumfowi. Wojska królowéj osłabione dezercyą i zdemoralizowane bezczynnością swych jenerałów, widzą, że walczą dziś nie z jednem stronnictwem. Ponieważ nieszczęście, nigdy jedno nie przychodzi, Madeira, Terceira, Funhal, a raczéj wszystkie wyspy Azorskie, powstały i połączyły się z juntą Oporto. Te klęski jeszcze powiększyła wieść smutna o poddaniu się zamku Viana, którego garnizon ogłodzony zupełnie, a nie mając nadziei pomocy ze strony rządu, musiał się poddać i tém

powiększył szeregi powstańców. Na początku walki rząd posiadał armię karną i dobrze wyćwiczoną, flotę dość znaczną i dobrze uekwipowaną, arsenały i potężną artyleryę, dobre zasoby finansowe, pomoc banku, to wszystko dziś zniknęło na skutek oporu powstańców.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 8 do dnia 9 Czerwca.

Wojnarowski Eustachy ob., Chittny Ferdynand, z Galicyi; -- Bronikowska Józefa ob., z Polski; -- Doms Józef, Büsehe Henryk, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Wiktor Salezy ob., Abramowicz, Hordyński Stanisław ob., do Polski; -- Ferenz Amalia, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 3888 D. W.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie rozporządzenia C. K. Rady Administracyjnéj z dnia 20 Maja r. b. do L. 2747, podaje do powszechnéj wiadomości, iż w Biórach C. K. Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 28, m. i r. b. do godziny 1éj z południa odbywać się będzie licytacya przez sekretne deklaracye na wypuszczenie w wieczystą dzierżawę gruntu z ogrodem pod L. 171 w Gminie VIII. Kleparz Jurydyką Proboszczowską zwanego, a to do funduszu byłego Zgromadzenia XX. Kanoników Regularnych Grobu Chrystusowego, należącego, rozległość którego wynosi 1217 sążni □ stóp 4 cali 6. Główniejsze warunki téj dzierżawy są następujące: Składający deklaracyą wedle formy poniżéj wskazanéj winien tytułem *vadii* złożyć w C. K. Kassie Głównéj złotych polskich 60, i uzyskać poświadczenie tego złożenia na wierzchu deklaracyi. Czynsz zaofiarowany ratami kwartalnemi z góry opłacać, i kaucyą półrocznemu czynszowi odpowiadającą w razie utrzymania się przy dzierżawie na zabezpieczenie regularnéj opłaty w C. K. Kassie Główuéj złożyć, lub fidejussoryczną zapisać. Inne warunki każdego czasu w godzinach Biórowych w C. K. Wydziale Spraw Wewnętrznych i Policyi przejrzanemi być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

Deklaracya

Mocą któréj podpisany stósownie do ogłoszonéj przez C. K. Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 4 b. m. i r. do L. 3888 licytacyi wieczystéj dzierżawy gruntu z ogrodem N. 171 w Gm. VIII. Kleparz położonego, Jurydyka Proboszczowska zwanego, a do funduszu byłego Zgromadzenia XX. Kanoników Regularnych Grobu Chrystusowego należącego, obowiązuję się rzeczoną dzierżawę wziąść za czynszem rocznym w kwocie złotych polskich (tu wyrazić ilość czynszu liczbami i literami) i przyjąć warunki licytacyi przejrzane i dokładnie zrozumiane (tu wyrazić dattę, imie, nazwisko i miejsce zamieszkania.)

Kraków dnia 4 Czerwca 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale
K. Hoszowski.
Za Referendarza *Rajski.*

Nr. 99.

CESARSKO KRÓLEWSKI

Sąd Pokoju Okręgu III. Mogilskiego.

Stósownie do Art. 52 Ustawy o włościanach usamowolnionych na zasadzie Art. 12 ustawy Hypotecznéj z r. 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Agnieszce Czekajowéj i mężu jéj Filipie, z posiadłości włościańskiéj w wsi Dąbie składającego się, aby z prawami swemi do spadku tego w terminie miesięcy 3ch do Ces. Król. Sądu Pokoju zgłosili się; w przeciwnym bowiem razie pomieniony spadek zgłaszającemu się Józefowi Sudzińskiemu jako legataryuszowi, niegdy Agnieszki Czekajowéj urzędownie ustanowionemu, przyznanym zostanie.

Kraków dnia 24 Kwietnia 1847 r.

Okoński.

(3r.) J. *Żuberski* Pisarz.

Dnia 11 Czerwca b. r. o godzinie 11 przed południem, w gmachu Sukiennicach, prawnie sekwestrowane ruchomości, jako to: szaffy, kommody, kredensa, stoły, biórka machoniowego i orzechowego drzewa, krzesła, kanapy, trzciną wyplatane, zwierciadła, łóżka, szeslągi, oraz sprzęty domowe, i towary bławatne łokciowe, przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną, za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrnéj *courrant.* — We Wtorek zaś następny, d. 15 Czerwca b. r. w kamienicy pod N. 442 gminie IV. Miejs. przy ulicy Sławkowskiéj stojącéj, o godzinie 11téj przed południem na pierwszym piętrze, przez publiczną licytacyą puszczone zostanie pierwsze i drugie piętro w dzierżawę na lat trzy po sobie idące. Warunki dzierżawy przed licytacyą będą odczytane. Życzących sobie dzierżawienia, mają się zaopatrzyć w potrzebne *vadium* złp. 500, końcem złożenia ich przed licytacyą.

Kraków d. 7 Czerwca 1847 r.

Skorczyński K. S.

Prawnie zajęte ruchomości a mianowicie suknie męzkie, bielizna męzka, chustki kolorowe na szyję, koszule męzkie płócienne i t. p: ruchomości, sprzedanemi zostaną przez publiczną licytacyą w gmachu Sukiennice w dniu 11 Czerwca 1847 roku o godzinie 10 rannéj, to jest w piątek. Chęć zatem licytowania mający zechcą się zejść na czas i miejsce oznaczone.

Kraków dnia 5 Czerwca 1847 r.

Karol *Kojsiewicz* C. K. K. S.